

ANTİK KENT TELMESSOS'UN DERİNLİKLERİNDE...

[Yazı ve Fotoğraflar] **Tahsin CEYLAN** | Sualtı Görüntüleme Yönetmeni

Telmessos yani bugünkü adıyla Fethiye ; Akdeniz kıyı şeridinde kurulduğundan günümüze kadar yerleşimin kesintisiz sürdürüldüğü tek merkez. Adını dönemin şairi Telmessos'dan alan antik kent, kısa bir süre Anastasipolis daha sonra Meğri (Makri) ve son olarak da Fethiye ismini almıştır.

Osmanlı'nın ilk pilotlarından Tayyareci Fethi Bey'in uçağının 3 Mart 1914 tarihinde Şam yakınlarında düşmesi Türk havacılık tarihinin ilk kayıpları arasında yer alır. Bu olay o günlerde ülke çapında büyük bir üzüntüye yol açar. Fethi Bey'e saygının anısına Muğla'nın Meğri ilçesine Fethiye adı verilir.

Tarihi dokusunda, Telmessos, önceleri Attika-Delos deniz birliği listesinde yer alıp, M.Ö 4.yüzyılda Limyra'lı Perikles tarafından Lika denetimine alınmıştır.

Dalış severlerin uğrak yerlerinden biri olan Fethiye, son yıllarda Akdeniz ekosisteminde görülen kırılmalardan en çok payını alan bölgelerimizden biridir. Egzotik türlerin yerli türlere popülasyon olarak göreceli baskısını gözlemek burada mümkün. Ancak korunaklı koylarının dalış eğitimleri için her mevsim ideal koşullar sağlaması

dalış severlerin sıkça gelmelerine neden olmaktadır. Mağara yapılanmaları ve açıklarda bulunan resifler tür çeşitliliği açısından daha iyi konumda olmalarına karşın, bölgedeki yoğun av baskısı türlerin kendilerini toparlamalarına maalesef izin vermemektedir.

Fethiye Dalış noktalarını bölgede uzun yıllardır eğitimlik yapan Sevgili Aydın Tanal'ın bilgilendirmesiyle sizlere aktarıyorum.

3 TÜNELLER (Küçük Reef)

Tam da adıyla özdeşleştiği gibi geniş bir mağara ve ardı ardına sıralanmış 3 adet tünelden oluşan keyifli ve özel bir dalış noktasıdır. Doğanın bir ikramı olan uzun bir resifin bitiminde aşağı doğru indiğinizde 30 metre derinlikte ilk geniş mağarayı geçersiniz ve arka arkaya dizilmiş tüneller sizi 20 metre derinliğe

çıkartır. Resif ve duvar dalışı yapma imkanı veren uzun ve keyifli bir dalış noktasıdır.

AFKULE-TÜRK HAMAMI

Yabancıların verdiği isimle 'Aladdin'in Mağarası' ismini hak eden Afkule, Türkiye'nin en popüler 5 dalış noktasından biri olmayı fazlasıyla hak eden bir noktadır.

Dalış noktası iki ayrı mağaradan oluşmaktadır. Birinci mağara olan Afkule içinde ayrıca iki adet mağarayı barındırmaktadır. 26 metredeki zemine geldiğinizde sizi bir başka mağara daha karşılar ve içeri doğru yönlendirir. Fenerinizle baktığınızda duvarlarda Tül Mercanlar , oyuklara baktığınızda binlerce minik karides görebilirsiniz ayrıca derinlere bakarsanız bölgenin en büyük orfozları aşağıda geziyor olacaktır.

Burada geçireceğiniz keyifli anlardan sonra yaklaşık 12-15 metre derinlik ve 7-8 dakikalık bir derinlikte sizi bekleyen 200 metrelik bir duvar dalışından sonra ikinci mağara Türk Hamamı sizi karşılar. Dar bir geçit ardından sizi geniş bir girişle karşılayan Türk Hamamı tepesi açık geniş bir mağaradır. Yukarı baktığınızda göreceğiniz ışık

oyunları ve yansımalarının aklınıza getireceği ilk his bir hamamda dalış yapma hissi olacaktır. Öğlene yakın saatlerde renklerin sudaki dansını keyifle izleyebilirsiniz.

İki adet doğal penceresi olan mağara sualtı fotoğrafçıları ve dalgıçlar için mükemmel bir ortam hazırlamaktadır. Güvenlik beklemenizi yaptıktan sonra yükselir ve su üzerinde mağarayı ve ışık oyunlarını seyrederek sohbetinize devam edersiniz. Tekneniz Türk Hamamı'nın çıkışında sizi bekliyor olacak ve 3 dakika sonra teknenize dönmüş olacaksınız.

DALYAN REEF (Büyük Reef)

Dalyan Reef kıydan uzakta adeta bir sualtı adasıdır. Tepesi 12 metreden başlayan resife inmek için tekne şamandıraya bağlanır ve şamandıra ipinden aşağı inilir daha sonra duvar yönünde dalış başlar. Tecrübe ve seviyenize göre ineceğiniz duvarın aşağılarında sizi Türkiye'de aynı anda görebileceğiniz en zengin balık ve sualtı canlısı çeşitliliği karşılar. Mürenler, ahtopotlar, orfolar,lahoslar, yengeçler ve istakozlar sizi bekler .Duvarın bitişinden aşağı doğru inersiniz, sizi girişi 30 metrede olan geniş bir mağara karşılar.

Mağaradan çıktığınızda kendinizi akvaryumda hissettirecek bir manzara bekler. Daha sonra resifin üstüne döner farklı bir rota izleyerek sizi tekneye götürecektir şamandıra ipine yönelirsiniz. Bu arada yukarı bakmayı unutmayın akya, palamut ve barakuda sürüleri oralarda bir yerlerde olacaktır.

Akvaryum resifi

Tekne sizi akvaryum duvarının tam tepesine atar yaklaşık 8-9 metre indikten sonra ileride duvarı görürsünüz. En derin noktası 50 metrelere uzanan duvarın üstünde aşağıdaki derinlikleri ve yanınızdaki volkanik taşların oluşturduğu manzarayı seyrederek uzun bir duvar dalışından sonra 3-4 dakikalık bir kumluk bölgeye geçersiniz ve yeniden volkanik taşlar arasında ahtapot, müren ve yavru orfozları seyrederek Akvaryum Koyu'nda bekleyen teknenize dönersiniz. Bazen sert akıntıların olduğu bu bölgede dalış planlamasının iyi yapılması gereklidir.

Batık SG 121 sahil güvenlik

Şu anda Fethiye'nin en popüler dalış noktalarından

biridir. 40.2 metre uzunluğu 6.4 metre genişliği 140 ton ağırlığı ile Türkiye'nin insan eliyle batırılan en büyük batığıdır. En derin noktası 27 metre olan batığın çevresinde daha 2 sene olmasına rağmen orfoz, lahos, müren, ahtapot, çipura, karagöz ve mevsimine göre akya ve palamut sürüleri görülebilmektedir. Geniş makine dairesi, uzun koridorları, cephanelik, yatakhane ve kaptan köşkü ve geniş güvertesi ile batık dalışı yapmak isteyenler için tam bir keyiftir.

Sarıyarlar (Tüneller)

Fethiye bölgesinin en özel ve keyifli dalış noktalarından biridir. Sarıyarlar Koyu hem açık hem de kıyı tarafından her seviyede dalgıçlara ev sahipliği yapar. Denize düşmüş büyük kayaların oluşturduğu mağara ve tüneller doğal bir dalış parkuru oluşturmuştur. Dış kısımdan atladığınızda 8 metreye inersiniz 2 dakikalık bir dalıştan sonra bir duvarı takip ederek 23 metrede ki ilk mağaraya ulaşırsınız fenerlerinizle oyuklara baktığınızda sayısız miktarda karides görebilirsiniz. İlk mağaradan sonra bir çok tünel ve mağaranın içinden geçerek kıyıda bekleyen teknenize ulaşırsınız. Bu nokta bir dönem denizatlarının en çok görülebilen yerlerinden biri iken, yaşam alanları olan deniz

çayırlarının tahribatı ile giderek azalmaktadır. Maalesef bunca ekolojik kırılmaya rağmen dalış tekneleri dahil olmak üzere şamandıralama yerine çapa atmaktadırlar. Çapaların tahribatı birçok tür için göreceli risk oluşturmaktadır.

Balaban Adası

Her seviye dalıcılar için mükemmel bir dalış noktasıdır. Tekne adanın doğu yakasına demir attıktan sonra dalış başlar. Tüm adanın etrafını dolanmak yavaş ve keyifli bir dalışla yaklaşık 45 dakika sürer. Özellikle adanın batı yakasına geldiğinizde derinliği 250 metreyi bulan dik bir duvarın kenarında ve sertifika seviyenize uygun bir derinlikte dalmak büyük bir keyiftir. Dalış boyunca duvarlara bakarsanız özellikle suların biraz serin olduğu dönemlerde hiçbir yerde göremeyeceğiniz kadar istakoz ve karavida görebilirsiniz. Ayrıca barakuda ve akyalar için iyi bir avlanma noktasıdır. Balaban Adası'nın etrafında tam bir tur atıp dalışı bitirdiğinizde başladığınız noktaya ulaşmış olursunuz.

Meksika şapkası

Fethiye'nin uzak ama keyifli dalış noktalarından biridir. Bu garip adı kimin ne zaman verdiği

bilinmemektedir. Tekne sizi duvara yakın bir yerde atar ve kontrollerinizi yaptıktan sonra 29 metredeki ilk mağaraya girer ve ilerlersiniz. Adına 'karides odası' denilen küçük mağaranın duvarlarında bol miktarda karides görebilirsiniz. Bu mağaradan çıktıktan sonra yaklaşık 150 metrelik bir yüzüştten sonra 25 metre derinlikteki uzun bir tünelin ağzına gelirsiniz yaklaşık 70 metre uzunluğunda yukarı doğru uzanan bu tünele geldiğinizde tuzlu su tatlı suya ılık su soğuk suya dönüşür. Yavaşça yüzeye geldikten sonra tekne sizi bekliyor olacaktır. Bu dalışta yanınıza mutlaka bir fener almayı unutmayın mağara ve tünel oldukça karanlıktır.

Fethiye, sualtı yaşamıyla deniz ekosisteminin koruma altına alınmasına ve balıkçılığa kapatılmasına acilen gereksinim duyulan bölgelerimizin başında gelmektedir. Türlerin kendilerini toplamalarına fırsat tanınmadan yoğun av baskılarına maruz kalmaları bölgede balıkçılığın yok olma sınırına gelmesine neden olmuştur. Dalış yapılan noktalarda çevre kirliliğine rastlanmazken, yatların yoğun kullandıkları koyların dipleri çöplüğe dönmüş durumda.